

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci **P. Č.**, v řízení vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 A 88/2015, o námitce podjatosti vznesené Pavlem Černotou proti soudcům Krajského soudu v Českých Budějovicích,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Marie Trnková, JUDr. Věra Balejová, Mgr. Helena Nutilová **n e j s o u v y l o u č e n y** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 A 88/2015.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podáním doručeným Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále též „krajský soud“) dne 11. 5. 2015 se P. Č. (dále jen „podatel“) domáhá vydání rozsudku ve znění „*přikazuje se ČR-Okresnímu soudu v Jindřichově Hradci, sídlem obecně známým, aby neprodleně vydala navrhovateli informace vyžádané v únoru 2014 (Spr 160/14).*“ V souvislosti s uvedeným podáním vznesl podatel rovněž námitku podjatosti směřující proti všem soudcům Krajského soudu v Českých Budějovicích i soudcům 9. senátu Nejvyššího správního soudu.

[2] Podjatost soudců spočívá dle podatele v tom, že předseda krajského soudu toleruje nezákonné počínání Okresního soudu v Jindřichově Hradci (dále též „okresní soud“) při výkonu státní správy na úseku poskytování informací. Podatel tvrdí, že krajský soud je okresnímu soudu nadřazen, a přesto neprojednal jedinou předchozí žalobu, která proti okresnímu soudu směřovala. Pokud jde o soudce 9. senátu Nejvyššího správního soudu, tito mají podle tvrzení podatele doručovat žalované straně písemnosti, které se jí netýkají. V souvislosti s tím zdůrazňuje princip nestrannosti a nezájatosti soudců a odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č. j. Nad 370/2014 – 23, dle něhož postačí k vyloučení soudců jen pochybnost o jejich podjatosti.

[3] Senát 10 A krajského soudu předložil věc, v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“),

k vyřízení námítky podjatosti Nejvyššímu správnímu soudu. Soudkyně senátu 10 A krajského soudu, jemuž byla věc v souladu s rozvrhem práce přidělena, ve vyjádření uvedly, že k věci ani k podateli nemají žádný poměr.

[4] Podle ustanovení § 8 odst. 1 věta první a třetí s. ř. s. „[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

[5] Podle ustanovení § 8 odst. 5 s. ř. s. „[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“

[6] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námítky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Také podle Ústavního soudu může být vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o nepodjatosti konkrétního soudce; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu - lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o ní je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem o osobě soudce vedou. Platí však, že k vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může v zásadě dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci, nebo schopen, nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Podjatost soudce totiž zcela nepochybně zasahuje do ústavního principu zákonného soudce.

[7] Vždy je nutné pamatovat na to, že statut soudce je vybudován na předpokladu jeho nestrannosti a jako takový tvoří pilíř demokratické společnosti. Proto vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci postupem podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16, dostupné na www.nssoud.cz).

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda neexistuje důvod zakládající podjatost u soudkyně, kterým byla věc přidělena v souladu s rozvrhem práce. Platí totiž, že „[v]znese-li účastník námitku podjatosti soudců určitého soudu a přitom je již zřejmé, kterému soudci

pokračování

(soudcům) je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u nich bude shledán důvod k vyloučení“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34, dostupné na www.nssoud.cz). Podjatost soudkyň senátu 10 A krajského soudu přitom podatel přímo nenamítl. Konkrétněji se vyjádřil jen k nepatřičné benevolenci předsedy krajského soudu, který údajně toleruje určité jednání správy okresního soudu. V projednávané věci sp. zn. 10 A 88/2015 však není předseda krajského soudu jakkoli zainteresován. Totéž lze uvést ve vztahu k soudcům 9. senátu Nejvyššího správního soudu, jež do řízení před krajským soudem nemohou v této fázi nikterak zasáhnout, a proto není třeba se touto námitkou zabývat.

[9] Soudkyně příslušného senátu ve svých vyjádřeních uvedly, že k věci ani k podateli nemají žádný poměr. Tato vyjádření podatel svou námitkou podjatosti nikterak nezpochybnil. Námitka podjatosti, formulovaná obecně a vůči všem soudcům určitého soudu, nemůže obstát z hlediska požadavku ustanovení § 8 odst. 1 věta první a třetí s. ř. s., ani podle shora uvedených judikatorních závěrů. Jen pro úplnost lze dodat, že neobstojí ani podatelovo tvrzení o úmyslném věcném neprojednávání jeho žalob krajským soudem. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti znám postup podatele v mnoha soudních řízeních, v nichž častokrát nedochází k věcnému projednání žaloby jen v důsledku podatelova ignorování jeho procesních povinností. Zcela určitě nemůže být důvodem podjatosti předvídatelný procesní postup soudu, který podatel svým úmyslným přičiněním způsobil.

[10] Podjatost soudců příslušného senátu nemůže založit ani zcela obecná námitka, že krajský soud rozhoduje o podání, svým obsahem směřujícím proti okresnímu soudu, který se nachází v jeho soudním obvodu. Okresní soud nemá kompetence, kterými by mohl ovlivnit objektivitu rozhodování krajského soudu ve věci sp. zn. 10 A 88/2015. Žádné konkrétní vazby mezi soudci či funkcionáři okresního a krajského soudu, na jejichž základě by bylo možné uvažovat o ohrožení objektivy rozhodování v předmětné věci, podatel nedoložil.

[11] Na základě těchto skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru o nepodjatosti soudkyň Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Marie Trnkové, JUDr. Věry Balejové a Mgr. Heleny Nutilové, a proto rozhodl, že tyto soudkyně nejsou vyloučeny z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 A 88/2015.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2015

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu